

Positiivse
raudteeohutuskultuuri
edendamine

Positiivse ohutuskultuuri edendamine Euroopa raudteedel

1. Mis on ohutuskultuur?

Kultuurid ehk ühised mõtte- ja tegutsemisviisid tekivad siis, kui inimesed suhtlevad ja peavad midagi koos saavutama.

Ohutuskultuur tähendab seost ohutusjuhtimise süsteemi nõuete ja selle vahel, kuidas inimesed neid mõistavad. See hinnang põhineb hoiakutel, väärtustel, veendumustel ja tõelisel tegevusel, nagu ilmneb otsustest ja käitumisest.

Jätksuutlike ohutustulemuste jaoks on vaja ühitada organisatsiooni struktuurilised aspektid (ohutusjuhtimise süsteem) kultuurilistega.

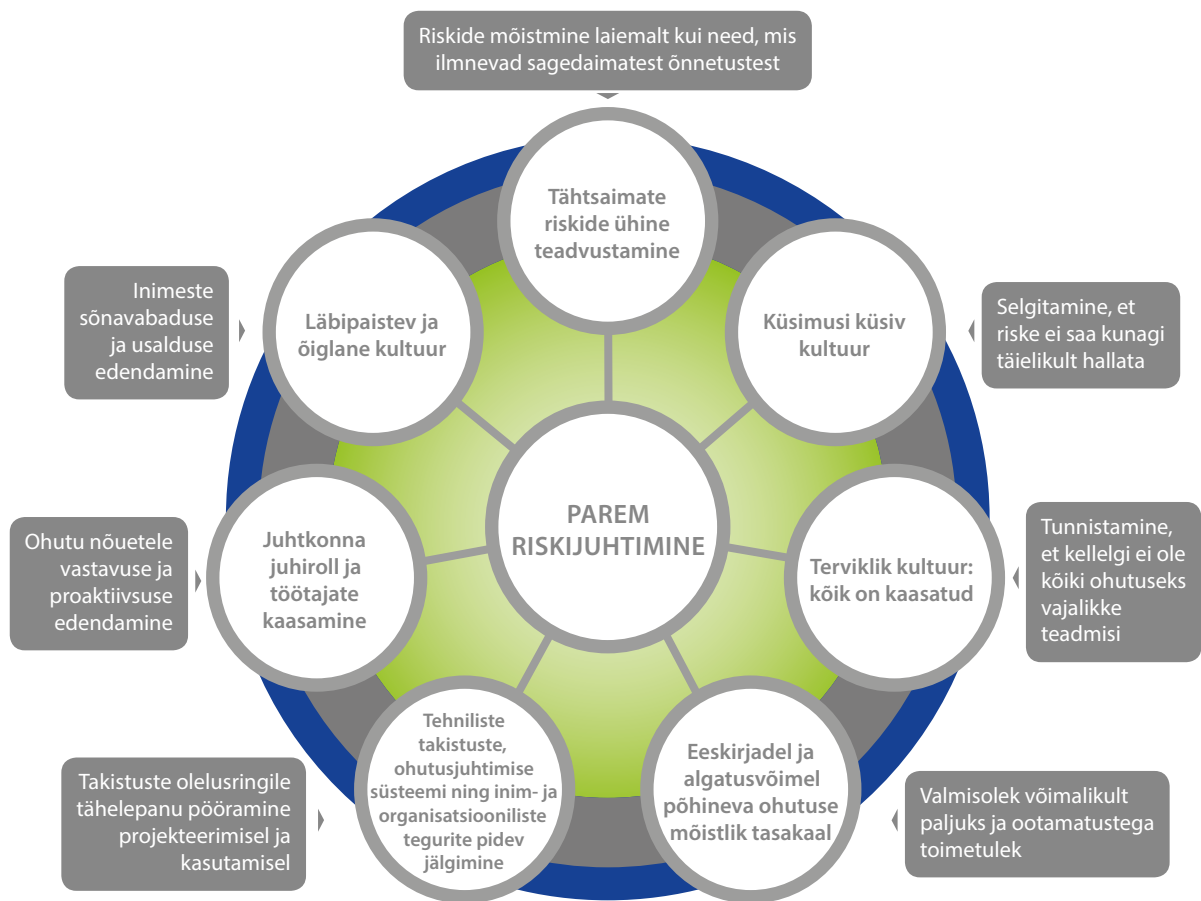
Positiivset ohutuskultuuri iseloomustab juhtkonna ja üksikisikute kollektiivne pühendumine ohutule käitumisele, eelkõige kui on olemas konkureerivad eesmärged.

Lõimimisel organisatsiooni tegevusse soodustab ohutus äritegevust.

Organisatsiooni ohutuskultuuri mõistmiseks on spetsialistid ja teadlased välja töötanud mudelid, milles tavaliselt on mitu positiivse ohutuskultuuri omadust. Joonisel 1 on sellise mudeli näide.

Joonis 1. Ohutuskultuuri mudel

Tööstusohutuskultuuri Instituudi (ICSI, www.icsi-eu.org) hiljutise tegevuse põhjal

2. Raudteeohutuskultuur Euroopas

Raudteeohutuskultuuri mudelites tuleb arvestada organisatsioonikeskkonna ja nõutavate riskihaldamissüsteemide mõju. Nendes nimetatakse olulisteks omadusteks näiteks töövõtjate haldust ja suhteid ohutuasutustega.

Joonisel 2 kujutatakse Euroopa raudteede mõjuahelat: süsteemi iga tasandi otsused ja käitumine võivad mõjutada mis tahes organisatsiooni ohutuskultuuri: nii raudteeveo-ettevõtjate, taristuettevõtjate, hooldusüksuste, tootjate kui ka töövõtjate jt oma.

3. Mis on positiivse raudteeohutuskultuuri eelised?

Põhineb dokumendil RSSB (2015) (www.sparkrail.org)

- Tegevusriski vähendamine põhjalikuma riskihindamise ning töökoha tingimuste ja riskide parema mõistmise kaudu organisatsiooni kõigil tasanditel.
- Töötajate vigastuste vähendamine, kõrvaldades ohud, mis on selgunud tänu õnnetusohlikest olukordadest sagedamale teatamisele.
- Ohtlike tegevuste ja tingimuste vähendamine töötajate parema kaasamise ja juhtkonna arendamise kaudu.
- Töötajate vigastuste, ohtlike tegevuste ja tingimustega seotud kulude vähendamine.
- Suurem tulemuslikkus töökoha tingimuste parema mõistmise kaudu.
- Parem ja tõhusam ohutusjuhtimise süsteem, mille menetlused ja eeskirjad sobivad paremini eesmärkidega.
- Parem ettevõtte kuvand.

Raudteeohutuse direktiivi artiklis 29 sätestatakse, et amet esitab 16. juuniks 2024 ohutuskultuuri arengut hindava aruande. Artikli 9 lõikega 2 nõutakse taristuettevõtjalt ja raudteeveo-ettevõtjalt ohutusjuhtimise süsteemi kaudu vastastikusel usaldusel, usaldusväärsusel ja õppimisel põhineva kultuuri loomist. Neid ideid arendati ohutusjuhtimise süsteemi nõuete ühises ohutusmeetodiga ja juhenditega, kuidas hinnata üksikuid ohutussertifikaate või ohutuslubasid.

Joonis 2. Ohutuskultuuri toetavad tasandid

4. Kust alustada raudteeohutuskultuuri parandamist?

Ohutuskultuuri parandada soovival organisatsioonil tuleb juurutada strateegia, mida toetab juhtkond.

Selle väljatöötamiseks on hea alus ohutuskultuuri hindamine, millega tuvastatakse kultuurilised eelised ja puudused.

Ka hindamiseta saab positiivse ohutuskultuuri omadusi mitmeti täiustada, näiteks järgmisega:

- Toimivate põhimõtete mõistmine ja tunnustamine
- Ohutu käitumise nähtav tunnustamine
- Ohutusprobleemide lihtsa jagamise korra väljatöötamine

- Töövõtjate ja tarnijatega töötamisel ohutust rõhutavate hanke- ja lepingutingimuste kasutamine
- Juhtkonna ohustustegevuse ootuste määramine ja edastamine juhtkonnale

Rollist olenemata saate ohutuskultuuri parandamisele kaasa aidata. Ühiselt tuleb leida, mis on õige ja mis teie organisatsioonis toimib.

Euroopa Liidu Raudteeamet

120 rue Marc Lefrancq
BP 20392
FR-59307 Valenciennes Cedex
Tel +33 (0)327 09 65 00

era.europa.eu
Twitter @ERA_railways

Ohutuskultuuri lisateave:

- www.era.europa.eu
- www.uic.org
- osha.europa.eu
- www.sparkrail.org
- www.icsi-eu.org
- www.skybrary.aero
- www.iaea.org

Muutes raudteesüsteemi ühiskonna heaks paremaks.

Väljaannete talitus

Amet ega selle nimel tegutsevad isikud ei vastuta selles väljaandes sisalduva teabe kasutamise korral.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2018

© Euroopa Liidu Raudteeamet, 2018

Reprodutseerimine on lubatud allikale viitamisel. Üksikotode reprodutseerimise luba tuleb küsida otse autoriõiguste valdajatelt.

Paper: TR-06-17-234-ET-C • ISBN 978-92-9205-355-0 • doi:10.2821/50917
PDF: TR-06-17-234-ET-N • ISBN 978-92-9205-370-3 • doi:10.2821/459822